

domini cōfegerūt chaldei: et transtu-
lerunt es omne in babilonem. Illas
quoq; creas et teillas, et mideses, et
siphos, et mortariola, et omnia va-
sa crea in quibz ministrabant tulerūt:
neq; et thuribula, et fialas. Que au-
rea aurea, et q; argentea argētea, tulit
princeps militie: id est columnas du-
as, mare unum, et bases quas fecerat
rē salomon in templo domini. Non
erat pondus eis, omnium valorum.
Decem ⁊ octo cubitos altitudinis ha-
bebat columna una, ⁊ capitellum ere-
um super se altitudinis trium cubito-
rum: ⁊ retiaculum et malagranata
super capitellum columnę: omnia ere-
a. Similem et columna secunda ha-
bebat ornātū. Tulit q; princeps militie
saraia sacerdos p̄mū, et sophoniam
sacerdotem secundum ⁊ res ianitores
et de civitate eunuchum unum qui e-
rat p̄fexus super bellatores viros:
et quinq; viros de hīs qui steterant
coram rege quos repperit in civitate:
et sopher principem exercitus qui pro-
babat trones de populo terre: et sex
viros e vulgo qui inuenti fuerant in ci-
vitate. Duos tollē nabuzardan princeps
militum duxit ad regnū babilo-
nis in reblatha: percussitq; eos rē ba-
bilonis et interfecit eos in reblatha
in terra emath. Et tranllatus est iuda
de terra sua. Populo autem qui reli-
ctus erat in terra iuda quē dimiserat
nabuchodonosor rē babilonis p̄fe-
cit godoliam filium aichan filij sa-
pphan. Quod cum audissent omnes
duces militum ipsi et viri qui erant
cum eis videret quod constitisset
rē babilonis godoliam: venerūt ad
godoliam in maspha ismahel filius
nathanie et iohannan filius caree et

saraia filius thanamech neprophati
 tes et iezonias filius maachai : ipsi
 et socij eorum . Quirauitq; godolias
 ipsos et socijs eorum dicens . Nolite
 timere secuire chaldeis . Mane in re
 raze seruite regi babilonis : bene erit
 vobis . factum est autem in mense
 primo venit ismahel filius nathan
 filij elisama de femine regio et decem
 viri cum eo : petrusseuntq; godoliam
 qui et mortuus est : sed et iudeos et chal
 deos qui erant cum eo in malspha . Con
 surgentq; omnis populus a paruo
 usq; ad magnum et principes militum
 venerunt in egiptum : timentes chalde
 os . factum est vero in anno trecesimo
 septimo transmigratonis ioachim re
 gis iude mense duodecimo vicesima
 et septima die mensis . subleuauit e
 uilmerodach rex babilonis ano quo
 regnare ceperat caput ioachim regis
 iude de carcere : et locusus est ei ben
 igne . Et posuit eorum cum eius super co
 rum regum qui erant cum eo in babil
 lone : et mutauit vestes eius quas ha
 buerat in carcere . et comederat panem
 semper in conspectu eius a cunctis diebus
 vite sue : annonam quoq; contulit
 ei sine intermissione que et dabatur
 ei a rege per singulos dies omnis diebus
 vite sue . **Expleat iter regij quartus**

Incipit prologus In librum par-
alyomenon primum.

Septuaginta interpretum pura. et ut ab eis i grecis uerba e editio permaneret: suppletur mi chronia ti episcoporu sandis sine atq; dodissime impelleres: ut breua volumina latino sermone transferrem. Quod etiam semel aures hominum occupauetat. et nascentis ecclesie roboraueat fidem: iustum erit etiam nostro silentio comprobari. Nunc uero cum pro uarietate regionum diuersa ferantur exemplaria: germana illa antiquaq; translatio corrupta sit atq; uiolata: nisi arbitrij puras. aut e pluribus iudicare quid uerum sit aut nouum opus in ueteri opere condere: illudentibus iudeis. conuincum ut dicitur oculos configere. Alexandria et egiptus in septuaginta suis elichidum laudat audientem: constantinopolis usq; antiochia luciani martiris exemplaria probat. Medie int hac proxime palestinos codices legunt: q̃a ab origine elaboratos eusebius: et pampphilus uulgauerunt. Totiusq; orbis hac inter se trifaria uarietate compungit. Et certe origenes non solum exemplum composuit quatuor editionu e regione singula uerba describens. ut unus dissentiens statim ceteris inter se consentientibus arguatur: sed qd maioris audacie est in editione septuaginta theodoriconis editione miscuit: asterisks designas que minus fuerint. et uirgulis que re suppletuo uidebantur apposita. Si igitur alia licet non tenere quod semel susceperant. et post septuaginta cellulas q̃ uulgo

sine audire iactantur singulas rel-
 las aptuere. *Apoc.* in ecclésijs legi-
 quod septuaginta nescierunt: cur me
 non suspiciant latini mei qui inui-
 lata edidione veteri ita noua condidi-
 ut laborem meū hebreis et quod hijs
 maius est apostolis auditoribus com-
 probem? Scripsi nuper librum de o-
 pūto genere interpretandi: ostendēs
 illa de euangelio. ex egipto vocauit fi-
 lium meum. et quoniam nazareus
 vocabitur. et videbunt in quē cōpun-
 xerunt. et illud apostoli quod oculus
 nō uidit nec auris audiuit et in cor ho-
 minis non ascendunt que parauit
 deus diligentibus se. ceteraq; hijs simi-
 lia in hebreorū libris inueniri. Certe a-
 postoli et euangeliste septuaginta inter-
 pretes nouerāt: et unde ris her dixerē q̄
 in septuaginta nō habent? *Xp̄s* domi-
 nus noster ueriusq; testamētū cōditor
 in euangelio secundū iohannē q̄ ce-
 dit inquit in me sicut dicit scriptura:
 flumina de uentre eius fluent aque ui-
 ue. Vbi scriptum est: qd̄ saluator scri-
 ptum esse testat. Vbi scriptum ē? Se-
 ptuaginta nō habent: apocrita nescit
 ecclesia. Ad hebreos igit̄ reuertendū ē:
 unde et dñs loquitur: et discipuli exem-
 pla p̄sumunt. Hec pace uerū loquor:
 et obsecratorib; meis tantū respōde-
 qui caino dente me rodunt: et publi-
 co detrahentes et legentes in angulis
 id est accusatores et defensores: cum
 in alijs probet quod in me reprobat̄:
 quasi uirtus et uicium non in rebus
 sit: sed cum audire inuicetur. Ceterum
 mēuini editionem septuaginta trans-
 latorum olim de greco emendatam
 tribuisse me nr̄is: nec inimicum debe-
 re estimari eorū quos in conuertiōe fra-
 trum semper edissero. Et quod nunc